

Правни факултет Универзитета у Нишу

Наставно-научно веће

Извештај о резултатима конкурса за избор наставника у звање редовни или ванредни професор

Научно-струћно веће за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, на седници одржаној 18. 6. 2009. године, донело је Одлуку бр. 8/18-01-006/09-016 о именовану Комисије за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор наставника у звање редовни или ванредни професор за ужу Грађанско-правну научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу :

1. др Радмила Ковачевић Куштримовић, редовни професор Правног факултета у Нишу, председник,
2. др Даница Попов, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, члан
3. др Душан Николић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, члан.

На конкурс за избор наставника у звање редовни или ванредни професор за ужу научну грађанско-правну област, објављен у „Сл. гласнику РС“ бр. 43/2009 од 5. 6. 2009. године, пријавио се др Мирослав Лазић, ванредни професор Правног факултета у Нишу. Комисија је прегледала све прилоге, који се по Правилнику о условима, начину и поступку избора у звање наставника захтевају, и подноси следећи следећи

ИЗВЕШТАЈ

I. Општи биографски подаци и подаци о професионалној каријери

Др Мирослав Лазић рођен је 16. 02. 1961. године у Алексинцу. Држављанин је Републике Србије са пребивалиштем у Нишу.

Основну школу је завршио у с. Мозгову 1976. године, а Гимназију "Бора Станковић" у Нишу 1980. године. Правни факултет у Нишу завршио је 1985. године са просечном оценом 9.03. Након приправничког рада у Општинском суду у Нишу, положио је децембра 1987. године правосудни испит. За асистента приправника на Правном факултету у Нишу, за предмет Увод у грађанско право и Стварно право, биран је 1. септембра 1989. године од када непрестално ради на Факултету.

Магистарску тезу "Садржина хипотеке" одбранио је јуна 1994. а докторску дисертацију "Плодоуживање" јануара 1999. године, на Правном факултету у Нишу.

У звање доцента изабран 26. септембра 1999. године, а у звање ванредног професора за грађанско-правну научну област, новембра 2004. године. У својој наставничкој каријери на Факултету, изводио вежбе и предавања на предмету Увод у грађанско право и Стварно право; предавања на предмету Облигационо право; предавања и вежбе на изборним предметима Лична права и Средства обезбеђења.

Функцију продекана за наставу обављао у периоду 2004-2006, дужност члана Савета факултета у два мандата као представник из редова асистената и доцената, а дужност управника Центра за научно-истраживачки рад у периоду (2007/08).

II. Преглед о научном и истраживачком раду кандидата

A. Преглед објављених научних и стручних радова до избора у звање ванредног професора

1. Магистарска теза и докторска дисертација

1. Садржина хипотеке, магистарска теза, Ниш: /аутор/, 1994. - В, 156 лст.; 30 цм. (М72)
2. Плодоуживање: докторска дисертација, Ниш: /аутор/, 1998. - 209 лст. ; 30 цм. (М71).

2. Уџбеници и монографије

1. Личне службености: *ususfructus, usus, habitation*, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2000. - 214 стр.; 24 см. ISBN 86-7148-024-0.
2. Практично образовање правника /коаутор; главни и одговорни уредник/, Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2003. - XII, 333 стр.; 24 см, ISBN 86-7148-037-2.
3. Практикум за стварно право (случајеви, задаци, избор из судске праксе, прилози), Ниш: Тибет, 2003. - IV, 396 стр.; 24 см, ISBN 86-7100-013-1.
4. Стварно право, (коаутори: Радмила Ковачевић-Куштримовић и Мирослав Лазић) - Ниш: Зограф, 2004. - XIV, 426 стр.; 24 см, ISBN 86-7578-070-2. Кандидат М. Лазић је аутор поглавља: Личне службености (стр. 227-260); Хипотека (стр. 307-343); Покретна хипотека – регистарска залога, (стр. 345-358); Фидуцијарни пренос својине ради обезбеђења (стр. 358-363); Евиденција непокретности и права (стр. 391-419).

3. Чланци

1. Изузетак од правила да нико не може пренети на другога више права него што сам има, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш : Правни факултет, 1990. – бр. 30, стр. 291-301, ISSN 0350-8501.
2. Законско право прече куповине пољопривредног земљишта у Републици Србији, Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 1991. – бр. 31, стр. 133-138, ISSN 0350-8501.
3. Стицање стварних службености одржајем, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 1993. – бр. 32-33 (1992-1993), стр. 89-93, ISSN 0350-8501.
4. Правна култура и правна држава, Гласник Адвокатске коморе Војводине, Нови Сад, Адвокатска комора АПВ, 1993. бр. 11, стр. 32-37, ISSN 0017-0933.
5. Професор Митић као теоретичар и практичар грађанског права, Рад и дело проф. др Михаила Митића: општи семинар грађанског права Српска цивилистика: (зборник радова), Ниш, Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1994. стр. 17-23.
6. Схватање Андре Ђорђевића о стицању својине, Живот и дело проф. др Андре Ђорђевића (1854-1914): општи семинар грађанског права Српска цивилистика (зборник радова), Ниш: Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке: СКЦ: Народна библиотека, 1994. стр. 33-35.

7. Функција хипотеке код откупа станова, Научни скуп Правни односи у стамбеној области: зборник радова, Ниш: Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, Катедра за грађанскоправне науке, 1995. стр. 192-207.
8. Пречишћен текст Закона о становању Републике Србије, /коаутор са Јоцом Јањићем), Научни скуп Правни односи у стамбеној области : зборник радова, Ниш: Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, Катедра за грађанскоправне науке, 1995.
9. Правна дејства државине према Српском грађанском законнику, Сто педесет година од доношења Српског грађанског законика: (1844/1994), Ниш: Правни факултет, 1995. стр. 176-193, ISSN 0350-0500.
10. Међународни научни скуп "150 година од доношења СГЗ" : (приказ), Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1995. бр. 3-4 (1995), ISSN 0350-0500.
11. Право првенства и ред намирења хипотекарног повериоца, Гласник Адвокатске коморе Војводине, Нови Сад: Адвокатска комора АПВ, 1995, бр. 12, (књ. 55), стр. 481-491, ISSN 0017-0933.
12. Предности и недостаци хипотеке као средства обезбеђења потраживања, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1995. бр. 5-6, стр. 131-146, ISSN 0350-0500.
13. Претпоставке успостављања правне државе, Теме, Ниш: Универзитет, 1995. бр. 1-4, стр. 131-142, ISSN 0351-1685.
14. Враћање пољопривредног земљишта - почетак или крај реприватизације, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1995. бр. 10, стр. 219-233, ISSN 0350-0500.
15. Реализација права намирења хипотекарног повериоца, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш: Правни факултет, 1996. бр. 34-35 (1994-1995), стр. 152-173, ISSN 0350-8501.
16. Хипотека, нужност њеног реформисања као захтев тржишне привреде, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1996. бр. 10, стр. 145-158, ISSN 0350-0500.
17. Злоупотреба права својине у суседским односима, Међународна конференција Злоупотреба права, Ниш: Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања (зборник радова), 1996. стр. 108-119.
18. Слобода уговарања - осврт на схватање Борислава Т. Благојевића, Борислав Т. Благојевић, Ниш: Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, 1997. стр. 161-168, ISBN 86-7148-004-6.
19. Злоупотреба суседских права, Комшија па Бог. – Нови Сад, Пчеса, 1996. (зборник радова), стр. 67-72.
20. Генералне клаузуле и злоупотреба права, осврт на схватање проф. Миливоја Марковића, Живот и дело проф. др Миливоја Марковића (1908-1986), општи семинар грађанског права "Српска цивилистика", нишки

- цивилисти, Ниш, Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1995. стр. 226-243.
21. Генералне клаузуле и злоупотреба права, осврт на схватање проф. Миливоја Марковића, Живот и дело проф. др Миливоја Марковића (1908-1986), општи семинар грађанског права "Српска цивилистика", нишки цивилисти, Ниш: Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1998. (репринт издања из 1995), стр. 156-167.
 22. Примена права плодуживања у савременом праву, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1998. бр. 9, стр. 407-422, ISSN 0350-0500.
 23. Фрагменти о правним клиникама, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш: Правни факултет, 2001. бр. 40-41 (2000-2001), стр. 280-285, ISSN 0350-851.
 24. Правни аспекти коришћења ствари по основу права лизинга, закупа и плодуживања, Право теорија и пракса, Нови Сад: Савез удружења правника Војводине, 2000. бр. 1, стр. 17-27, ISSN 0352-3713.
 25. Право грађења, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш : Правни факултет, 2002. бр. 42, стр. 199-210, ISSN 0350-8501.
 26. Ранг стварних права, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 2002. бр. 10, стр. 223-248, ISSN 0350-0500.
 27. Развој и место личних службености у грађанским законцима, Грађанска кодификација: зборник радова, св. 1, Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2002. стр. 191-207, ISBN 86-7148-034-8.
 28. Измена прописа о хипотеци, Грађанска кодификација: зборник радова са међународног научног скупа одржаног на Правном факултету у Нишу 21-22. маја 2003, св. 2, Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2003. - Стр. 227-239, ISBN 86-7148-039-9.
 29. Стварна права на сопственој ствари, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 1995. том 2, бр. 10 (2003), стр. 85-100, ISSN 0350-0500.
 30. Значај јавног регистра за хипотеку, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш: Правни факултет, 2001. бр. 40-41 (2000-2001), стр. 81-105, ISSN 0350-851. (Рад је претходно саопштен на саветовању "Системи јавних регистара непокретности у Србији, предлог за XXI век", Београд, 2000, и објављен у Зборнику радова Правног факултета у Нишу за 2001. године због неизвесности објављивања тематског броја Анала Правног факултета у Београду са рефератима са научног скупа (Анали накнадно објављени 2003).
 31. Значај јавног регистра за хипотеку, Анали Правног факултета у Београду, тематски број: Земљишне књиге и јединствена евиденција: зборник реферата и законских текстова, Београд: Правни факултет у Београду, 2003. стр. 222-245.

32. Сукоб више узастопних прибавиоца својине на истој ствари, Грађанска кодификација, зборник радова, св. 3, Ниш: Правни факултет, 2004, стр. 2-27, ISBN 86-7148-048-8.
33. Предмет плодуживања de lege ferenda, Грађанска кодификација : (зборник радова), св. 4, Ниш: Правни факултет, 2004. стр. 47-56, ISBN 86-7148-049-6.

Сви напред наведени научни и стручни радови анализирани су приликом избора др Мирослава Лазића у ранија звања и наведени су због увида у укупан опус рада кандидата. Зато се Комисија определила да предмет извештаја овом приликом буду само радови објављени после избора у звање ванредни професор и то они који су релевантни за избор.

4. Саопштења поднета на домаћим и међународним научним скуповима пре избора у звање ванредног професора

1. Професор Митић као теоретичар и практичар грађанског права, општи семинар грађанског права Српска цивилистика: „Рад и дело проф. др Михаила Митића“, Ниш, Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1994.
2. Схватање Андре Ђорђевића о стицању својине, општи семинар грађанског права Српска цивилистика: „Живот и дело проф. др Андре Ђорђевића (1854-1914)“, Ниш: Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1994.
3. Враћање пољопривредног земљишта - почетак или крај реприватизације, Савез удружења правника СР Србије, међународно саветовање, Копаоник, 1995.
4. Генералне клаузуле и злоупотреба права, осврт на схватање проф. Миливоја Марковића, општи семинар грађанског права "Српска цивилистика", нишки цивилисти - Живот и дело проф. др Миливоја Марковића (1908-1986), Ниш, Правни факултет, Катедра за грађанскоправне науке, 1995.
5. Хипотека, нужност њеног реформисања као захтев тржишне привреде, Савез удружења правника СР Србије, међународно саветовање, Копаоник, 1996.
6. Злоупотреба права својине у суседским односима, међународна конференција: „Злоупотреба права“, Ниш, Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, 1996.
7. Слобода уговарања - осврт на схватање Борислава Т. Благојевића, општи семинар грађанског права Српска цивилистика - Борислав Т. Благојевић, Ниш, Правни факултет, Институт за правна и друштвена истраживања, 1997.
8. Примена права плодуживања у савременом праву, Савез удружења правника СР Србије, међународно саветовање, Копаоник, 1998.

9. Измена прописа о хипотеци, међународни научни скуп: „Грађанска кодификација“, Ниш, Правни факултет, 2003.
10. Стварна права на сопственој ствари, међународно саветовање „Право и демократска култура“, Савез удружења правника СР Србије, Копаоник 2003.
11. Реформа хипотеке, међународно саветовање „Савременото право, правната наука и Јустинијановата кодификација“, Правни факултет Скопље, Охрид, БЈР Македонија, 2004.

Б. Преглед објављених научних и стручних радова после избора за ванредног професора

1. Уџбеници и монографије

1. Стварно право, измењено и допуњено издање (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Ниш, Свен, 2006. – VII, 499 стр.; 24 cm, ISBN 86-7746-085-3.
2. Увод у грађанско право, (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Ниш: Пунта, 2008. – XV, 406 стр.; 24 cm, ISBN 978-86-7990-017-3.
3. Права реалног обезбеђења, Ниш: Пунта, 2009. – IX, 202 стр.; 24 cm, ISBN 978-86-7990-035-7 (M42).
4. Међународни и домаћи правни оквир женских људских права и родне равноправности: клиничко образовање: (коауторски приручник), Ниш: Женски истраживачки центар за едукацију и комуникацију - Правни факултет - Адвокатска комора, 2007. – 207 стр.; 30 cm.
5. Практикум за рад на Клиници за заштиту права жена (коауторски приручник), Ниш: Женски истраживачки центар за едукацију и комуникацију, 2007. – 213 стр.; 26 cm.

2. Чланци

1. Приватна својина, Правни живот, Београд: Савез удружења правника СР Србије, 2004. бр. 10 (2004), стр. 134-151, ISSN 0350-0500 (M24).
2. Развој Србије кроз грађанскоправне институте: (својина, државина, хипотека), Србија 1804 – 2004, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2005, стр. 175-188. ISBN 86-7148-056-9 (M44)
3. Реформа хипотеке, зборник „Савременото право, правната наука и Јустинијановата кодификација“, књ. 2. – Скопље, Правни факултет, 2005. стр. 254-269 (M44).
4. Заштита имовине према Европској конвенцији о људским правима (између слободе коришћења и ограничења), (коаутор Радмила Ковачевић-

- Куштримовић), Правни живот, Београд: Удружење правника Србије, 2005. бр. 10, том 2 (2005), стр: 413–432 (M24).
5. Хармонизација европског грађанског права и права Републике Србије, Функционисање правног система Републике Србије, зборник радова. – Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2006. стр. 241-259. ISBN 86-7148-067-4 (M44).
 6. Non-possessory Right of Pledge (Chattel Mortgage) in Civil Codification, Rozvitok civilnogo zakonodavstva Ukraini: materiali miždunarodnoj naukovopraktičnoj konferencij. – Киев: Киивскии националнии универзитет, Јуриичнии факултет, 2006. стр. 172-181 (M44).
 7. Правне клинике у светлу „болоњског“ процеса реформе правних факултета, Болоњска декларација пут до европске дипломе, Сплит: Правни факултет, 2006. стр. 57-64 (M44).
 8. Правни положај повериоца по Закону о хипотеци, Правни живот, Београд: Удружење правника Србије, 2006. бр. 10, том 2 (2006), стр. 519-536. ISSN 0350-0500 (M24).
 9. Развој клаузуле *rebus sic stantibus*, Двестотине година од доношења Француског грађанског законика: зборник радова, Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2006. стр. 109-119. ISBN 86-7148-055-0 (M44).
 10. Грађански законик Србије и право Европске уније (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Правни живот. Удружење правника Србије, 2007. – Том 3, бр. 11 (2007), стр. 409-428. ISSN 0350-0500 (M24).
 11. Грађански законик Србије и право Европске уније (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Актуелна питања грађанске кодификације: зборник радова, Ниш: Правни факултет, 2008. стр. 17-34. ISBN 978-86-7148-086-4 (репринт издања) (M44).
 12. Развој институте својине у праву Србије, Српско право некад и сад. – Крагујевац, Правни факултет, 2007. стр. 181-192. ISBN 86-80765-81-3 (M44)
 13. Mortgage reforms in Serbian legislation, Европски правник, Нови Сад : SCI, 2007. бр. 2 (2007), стр. 61–76. ISSN 1452-3620 (M52).
 14. Реформа заложног права у Републици Србији (мобиљарна хипотека и хипотека), Европски правник, Нови Сад : SCI, 2007. бр. 2 (2007), стр. 77-90. ISSN 1452-3620 (M52).
 15. Модеран приступ праву личних службености у праву Србије, зборник са међународног саветовања „Актуелна питања грађанске кодификације“, мај 2008, Правни факултет Ниш, зборник радова (коуредници саветовања и зборника Радмила Ковачевић Куштримовић и Мирослав Лазић), Ниш: Правни факултет, 2008. стр. 165-184. ISBN 978-86-7148-086-4 (M44, M48).
 16. Успостављање система бесплатне правне помоћи у Републици Србији (коаутор Урош Здравковић), Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова. књ. 4. – Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2008. стр. 109-130. ISBN 978-86-7148-087-1 (M44).

3. Саопштења поднета на домаћим и међународним научним скуповима после избора за ванредног професора

1. „Приватна својина“, Савез удружења правника СР Србије, међународно саветовање „Право и културне разлике“, Копаоник, 2004, реферат.
2. „Заштита имовине према Европској конвенцији о људским правима (између слободе коришћења и ограничења)“, (коауторски рад), Удружење правника Србије, међународно саветовање „Право и хумана будућност“, Копаоник, 2005.
3. „Развој Србије кроз грађанскоправне институте: (својина, државина, хипотека)“, саветовање „Србија 1804 – 2004“, Правни факултет у Нишу, 2005.
4. Саопштење „Реформа образовања правника и болоњски процес“, округли сто о реформи правног образовања, Правни факултет у Марибору, април, 2005.
5. Саопштење „Хармонизација европског грађанског права и права Републике Србије“, саветовање „Функционисање правног система Републике Србије“, Ниш, Правни факултет, 2006.
6. „Правни положај повериоца по Закону о хипотеци“, Удружење правника Србије, међународно саветовање „Право и хумана будућност“, Копаоник, 2006.
7. „Правне клинике и правци реформе правних факултета“, TEMPUS: Postgraduate studies for European Integration, Београд, 2005 (саопштење на енглеском језику).
8. „Грађански законик Србије и право Европске уније, „Право и слобода“, Удружење правника Србије, Копаоник, 2007.
9. „Модеран приступ праву личних службености у праву Србије, Ниш, Правни факултет, 2008.
10. „Развој система бесплатне правне помоћи у Србији, Ниш, Правни факултет, мај, 2009.

В. Индекс цитираности наведених радова

1. Цитираност у публикацијама са SCI листе (укупно 28):

1. Ненад С. Тешић, Регистрована залога, Београд, Правни факултет: Службени гласник“, 2007, 279. стр. ISBN 978-86-7549-696-0; COBISS.SR-ID 143691532, Страна 157, нап. 641: Лазић, М., Стварна права на сопственој ствари, Правни живот, Београд, 10/2003, стр. 91 (1 цитат).
2. Ненад С. Тешић, Регистрована залога, Београд, Правни факултет: Службени гласник“, 2007, 279.стр. ISBN 978-86-7549-696-0; COBISS.SR-

- ID 143691532, Страна 159, нап. 651. Страна 177, нап. 726. Лазић, М., Ранг стварних права, Правни живот, Београд, 10/2002, стр. 78 (1).
3. Ненад С. Тешић, Регистрована залога, Београд, Правни факултет: Службени гласник“, 2007, 279.стр.. ISBN 978-86-7549-696-0; COBISS.SR-ID 143691532, Страна 135, нап. 533. и Страна 178, нап. 729. Ковачевић-Куштримовић, Р. – Лазић, М., Стварно право, Ниш, 2004, стр. 279. и стр. 288 (2).
 4. М. Живковић, Ново хипотекарно право у Републици Србији, www.ius.bg.ac.yu/prof/Materijali/xivmil/NovoHipotekarnoPravoClanak.pdf, нап. 41: М. Лазић, Правни положај повериоца по Закону о хипотеци, Правни живот, 10/2006, стр. 530 (1).
 5. Д. Медић, Стицање хипотеке на основу споразума пред судом и нотарски обрађене исправе, Правни живот, 10/2005, Београд. Страна 457, нап. 4. М. Лазић, Хипотека, нужност њеног реформисања као захтев тржишне привреде, Правни живот, бр. 10/1996, стр. 145; (1)
 6. Драгиња Вуксановић, Специфичности у правној природи законског заложног права, Правни живот, 10/2005. Страна 539, нап. 7. Страна 539, нап. 8. Р. Ковачевић Куштримовић – М. Лазић, Стварно право, Ниш, 2004, стр. 278 (1).
 7. Ангел Ристов, Право дуготрајног закупа грађевинског земљишта, Правни живот, Београд, 11/2007, Страна 577, нап. 21. и Страна 578, нап. 22, Р. Ковачевић Куштримовић – М. Лазић, Стварно право, Ниш, 2006, стр. 454-456 (1).
 8. Д. Медић, Mortgage in real property law bill od Republika Srpska od Federation of BiH, нап. 31: М. Лазић, Хипотека, нужност њеног реформисања као захтев тржишне привреде...п. 151-154. нап. 32: М. Лазић, Стварна права на сопственој ствари, Правни живот, issue no. 10/2003, p. 87-92. 33 Draft, Article 181 (1).
 9. Д. Медић, Mortgage in real property law bill od Republika Srpska od Federation of BiH, нап. 32: М. Лазић, Стварна права на сопственој ствари, Правни живот, issue no. 10/2003, p. 87-92. 33 Draft, Article 181 (1).
 10. Д. Медић, Хипотекарноправни однос као аспект садржине хипотеке, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Ријеци (1991) в. 27, бр. 1, 441-464 (2006) нап. 5: М. Лазић, Хипотека, нужност њеног реформисања као захтев тржишне привреде, Правни живот, бр. 10/1996, стр. 145.; М. Лазић, Ранг стварних права, Правни живот бр. 10/2002, стр. 71-83 (2).
 11. Д. Медић, Хипотекарноправни однос као аспект садржине хипотеке, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Ријеци (1991) в. 27, бр. 1, 441-464 (2006) нап. 9, 14, 16, 21, 23, 28, 63, 67, 77, 81, 91, 97: М. Лазић, Садржина хипотеке, магисатрска теза, Ниш, 1994 (12).
 12. Д. Медић, Хипотекарноправни однос као аспект садржине хипотеке, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Ријеци (1991) в. 27, бр. 1, 441-464 (2006) нап. 63: М. Лазић, Ранг стварних права, Правни живот бр. 10/2002, стр. 71-83 (1).

13. М. Цветковић: Комплементарност Закона о заштити животне средине и прописа грађанског права на пољу надокнаде штете, Приступ правосуђу – тематски зборник радова, књига IV, Ниш, 2008. стр. 291, нап. 41. Р. Ковачевић Куштримовић, М. Лазић: *Стварно право*, Ниш, 2006, стр 202 (1).
14. Р. Цветић, Евиденција непокретности, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, вол. 36, бр. 1-3, 2002, стр. 297-312: М. Лазић, Значај јавног регистра за хипотеку, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 40-41, 2001 (1).
15. Р. Цветић, Стварно право Србије у европским оквирима, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2005, вол. 39, бр. 3, стр. 145-167: Лазић, М. (2001) Значај јавног регистра за хипотеку. Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 40-41, стр. 81-105. (1)

б) Остали цитати (укупно 67)

1. Владимир В. Водинелић, Такозвана злоупотреба права, Београд, монографско дело, 1997, стр. 235. Страна 69, нап. 45; Страна 70, нап. 51; Страна 171, нап. 1. и Страна 196, нап. 30. М. Лазић, Злоупотреба права својине у суседским односима, у: Злоупотреба права (тематски зборник) (4).
2. Д. Медић, Хипотека и остала средства обезбеђења потраживања - стање и правци развоја, монографија, Бања Лука, 2005, напомена 137 стр. 46 Р. Ковачевић и М. Лазић, *Стварно Право*, Ниш, 2004, стр. 278 (1).
3. Д. Медић, Хипотека и остала средства обезбеђења потраживања - стање и нправци развоја, монографија, Бања Лука, 2005, апомена 595 стр. 126: М. Лазић, *Личне службености*, Ниш, 2000, стр. 162-164 (1).
4. Д. Медић, Хипотека и остала средства обезбеђења потраживања - стање и прави развоја, монографија, Бања Лука, 2005, напомене: 618, 627, 771, 780, 781, 782, 817, 852, 860, 861, 866, 868, 873, 877, 908, 912, 922, 926, 936, 941, 974,991 М. Лазић, Садржина хипотеке, магисатрска теза, Ниш, 1994 (22).
5. Р. Живковска, *Стварно право* књига I, Скопје, 2005, укупно 37 напомена са цитатом коауторске књиге *Стварно право*, Ниш, 2004 (коаутори М. Лазић и Р. Ковачевић-Куштримовић) (37).
6. В. Филиповић, судија Другог Општинског суда у Београду, Брисовна и хипотекарна тужба, Билтен Врховног суда Србије, 3, 1996, М. Лазић, Предности и недостаци хипотеке као средства обезбеђења потраживања, *Правни живот*, Београд, бр. 5-6 (1995) (1).
7. Н. Петрушић, С. Константиновић-Вилић, Н. Жунјић: Правна клиника - метод учења и родног сензибилисања студенткиња/студената права, Темида, 2008, вол. 11, стр. 5-25: Лазић, М. Развој и функције правних

клиника, Практично образовање правника, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2003, стр. 3-7 (1).

- Укупан број наведених цитата радова кандидата је 95, без навођења аутоцитата.

III. Мишљење о научним и стручним радовима

1. Преглед научних и стручних радова

Др Мирослав Лазић је укупно објавио и саопштио преко 80 научних и стручних радова, а од последњег избора, у звање ванредног професора, два уџбеника, једну монографију и шеснаест чланака. Пошто су радови објављени пре избора у раније звање били предмет оцене, Комисија је анализирала и ценила само радове објављене после избора у звање ванредног професора.

1. **Стварно право**, измењено и допуњено издање (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Ниш, Свен, 2006, 499 стр. Разматрајући друго измењено и допуњено издање Стварног права, Комисија је дошла до закључка да је кандидат Лазић, радећи на првом издању савладавао технику писања, уочавао недостатке, који су, истини на вољу, више последица стања грађанског законодавства код нас, него теоријске обраде, што му је помогло да боље и успешније приступи обради појединих делова другог издања овог уџбеника. У томе му је помогла и „природа“ института који је био предмет уџбеничке обраде, као што је хипотека, будући да је у међувремену донет Закон о хипотеци, тако да је коначно могао бити на плану позитивног права. То је за професоре позитивног права од великог значаја, а нарочито за студенте којима је уџбеник намењен. Посебно је значајна чињеница да је то једини уџбеник у Републици Србији у коме је хипотека обрађена у складу са новим законским решењем. Ипак, комисија се није сериозније бавила анализом овог рада, будући да је он, у највећој мери, био предмет раније оцене, а и зато што кандидат има чланке и друге радове из области стварног права, у којима се бавио појединим правним институтима, а посебно хипотеком, који ће бити предмет посебне оцене.

2. **Увод у грађанско право** (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Ниш: Пунта, 2008. – XV, 406 стр.; 24 cm, ISBN 978-86-7990-017-3. Чланови Комисије су нарочиту пажњу обратили на коауторски уџбеник Увод у грађанско право, јер он представља значајну новину, не само у односу на претходна

издања, већ и на уџбенике ове врсте у Србији. Реч је о књизи која има 400. страна, још већи број напомена и велики број радова из наше и стране правне науке коришћених за њено писање (без коментара, 140). Подељена је на четири свеске, односно 18. делова. Поштујући захтеве Болоњске декларације, књига је опремљена садржајем сваког дела или подцелине, као и контролним питањима на крају сваког поглавља.

Књига „Увод у грађанско право“ представља добара покушај да се савлада дилема између Увода у грађанско право и Општег дела грађанског права. Познато је да правна наука одавно отвара питање односа ових целина, нарочито од времена доношења великих грађанских законика и увођења у наставне планове правних студија дисциплине Увод у право. Такав проблем имали су сви аутори сличних књига, па и кандидат Лазих, заједно са коаутором, али је испољен и у уџбеницима у упоредном праву. Имајући у виду све то, уџбеник је подељен у две подцелине: уводну и општи део. Наравно, ни та одлука није без поговора, нарочито ако се има у виду да у Србији још увек није донет грађански законик, који би, донекле, помогао решењу ове дилеме.

Међутим, коаутори су се подједнако носили и са осталим питањима из ове материје, а која су, опет, условљена нашим законодавством. Па ипак, имајући пред собом искуства ранијих аутора из домаће правне теорије, а нарочито аутора из упоредног права (из француске и немачке правне теорије), као и циљ због којег се пише уџбеник, коаутори су настојали да обраде основне и опште појмове и институте целокупног грађанског права. Пошто је материја грађанског права разноврсна, то је садржина основних појмова морала бити на вишем нивоу општости, како би биле обухваћене све различитости појединих грађанских односа, а сачувана целовитост грађанске материје. Кандидат Лазих је у томе показао изразиту спремност за функционалним повезивањем грађанскоправних односа, како би се очувала целина. О томе сведочи VII део књиге, посебно део о карактеристикама грађанских субјективних права. У том делу, кандидат Лазих је, поред осталог, показао и добро познавање проблематике личних права (права личности), што је потребно истаћи због њиховог значаја у савременом праву.

Чекајући доношење грађанског законика републике Србије, аутори су се определили за уклапање нашег система грађанског права у право Европске Уније, тзв. европско право. То је последица друштвено економског и политичког положаја наше земље и процеса очекиване интеграције у систем ЕУ. Зато су коаутори настојали да правно лоцирају наш правни систем у правне системе,, чија се решења и теорије преламају у правима земаља-чланица ЕУ. Отуда и

наслови у књизи, као што су: врсте и карактеристике правних система,, европско-континентални, англо-амерички и остали правни системи, савремене тенденције у развоју грађанског права, ново европско право - комунитарни правни систем и перспективе развоја грађанског права *de lege ferenda* (стр. 25-64.) По оцени Комисије, овај део уџбеника представља најзначајну новину и сасвим умесан разлог за његову похвалу.

Осим тога, коаутори су знатан напор морали уложити и у обради института, који се могу сматрати класичним институтима општег дела грађанског права, јер је код многих дошло до значајних промена, условљених карактером друштвено-економског система наше земље, који се, колоквијално, назива транзиционим. Процес транзиције или преласка старог у нови друштвени систем, чије је основно обележје на правно-економском плану промена својинског система, изазвао је промене у свим деловима грађанског права, па чак и у општем делу. То је последица велике блискости грађанског права и економске основе друштва, која не допушта слободу регулисања грађанскоправних односа по нахођењу законодавца, већ, углавном, према економским законитостима. Тако је до промена дошло и на плану грађанскоправних субјеката, нарочито оних који се јављају као носиоци привредних активности. Аутори су извесну пажњу морали обратити на правна лица, као правне субјекте (стр. 135-157).

Најмање измена претрпела је теорија неважности правних послова, будући да је реч о решењима која садржи Закон о облигационим односима и о утемељеним схватањима правне науке. Поред тога, коаутори су имали у виду чињеницу да се, детаљније, ова материја изучава у Облигационом праву, на трећој години студија. Ипак, коаутори су и у овом делу понудили нова решења и систематизацију у односу на друге уџбенике грађанског права. Тако, ради бољег разумевања неважности правног посла од стране студената, коаутори издвајају правна средства за спасавање неважећих правних послова (конверзију, конвалидацију, делимичну ништавост итд).

Сагледавајући укупан допринос овом уџбенику може се констатовати да кандидат Лазић добро познаје материју Уводног и Општег дела Грађанског права, што му омогућава одлично бављење систематиком материје, прецизирању појмова и института, увођење новина, а нарочито јасноћу у излагању.

3. Права реалног обезбеђења, Ниш: Пунта, 2009, 202 стр. Права реалног обезбеђења (монографија) је најновији рад кандидата Лазића. Књига објављена ове године и дизајн њених корица експлицитно говори о теми, а

нарочито њеној актуелности. Наиме, на корицама књиге је кућа коју дужник предаје повериоцу, јер није успео да врати дуг, због чега она „иде на добош“. Очигледно је реч о књизи која се бави правима која су, више него икада, постала актуелна, јер је велика економска криза, која је захватила читав цивилизовани свет, показала да је систем кредитирања у кризи. Наиме, савремена тежња за непресталном куповином могла је бити задовољена само задуживањем код банака, које су одобравањем кредита који ће се отплаћивати у неком каснијем времену, потхрањивале илузију благостања и материјалне моћи над стварима, али и људима. У националним оквирима богатих земаља, али и на наднационалном, рекли би, регионалном и светском нивоу створене су бројне банкарске и друге институције, које су могле стицати профит на тој идеји, пласирајући даље депозите и очекиване новчане приходе од дужника. При томе се заборавило да много моћних центара (капитала), угрожава моћ појединаца, па су у општем задуживању за огромну количину ствари, вредност ових доведене у питање. Када је требало вратити кредит, продајом заложене ствар-непокретности, њихова цена је била ниска и недовољна за покриће дугова. То што се, најједноставније приказано, одиграло пред лицем бројних дужника и повериоца, било је изазов за кандидата Лазића да отвори Пандорину кутију реалних средстава (права) обезбеђења потраживања.

Истини за вољу, стварна или реална права обезбеђења нису нова, нити непозната законодавству, али ни правној теорији. Међутим, оно што је новина јесте сазнање да „филозофија“ слободног тржишта робе и новца, као посебне врсте робе, носи велике опасности нарочито у условима повезаности банкарских и других новчаних институција на светском нивоу, при чему слом једног од чиниоца у ланцу изазива слом читавог система. Друго, у Србији у којој се одвија процес транзиције, систем кредитирања чини прве кораке, али није имун на кризу која је захватила читав свет. Зато се Лазић одлучио да правничкој, али и широј јавности представи извесне нове институције као што су финансијско тржиште, тржиште капитала, хипотекарно тржиште (примарно и секундарно) и други „производи“ ових тржишта - хипотекарне обвезнице, рефинансирање кредита, секјуритизација кредита, еурообвезнице, еуровалуте и сл. (види стр. 5-20). Тежиште је, с обзиром на основну тему - права реалног обезбеђења потраживања, стављено на хипотекарна тржишта, њихов развој, врсте и сл. (стр. 23-38). Оно што аутора посебно интригира у обради ове теме јесте нови приступ правима реалног обезбеђења потраживања, односно могућност њиховог одвајања (или неакцесорност) од објекта који служи као

реално средство обезбеђења, који се може продати и из њега намирити потраживање.

Кандидат Лазић посебно указује на хипотекарно тржиште Србије, које је у зачетку, али за чији је развитак и укључивање у регионално, тржиште ЕУ, односно светско тржиште, неопходно испуњење одређених друштвених претпоставки, међу којима су најзначајније оне везане за право својине на непокретностима и њихову евиденцију. Аутор се залаже и за озбиљније реформе банкарског система, као и одређену контролу државе, односно законодавне реформе којима ће се осигурати његово функционисање (стр. 38-43.).

Научна обрада ове теме није замислива без анализе тзв. класичног система права обезбеђења потраживања, почев од начела, преко појединих облика као што су ручна залога и хипотека. У том делу, аутор је на свом „терену“ будући да се већ дуже време, још од магистарске тезе, бави овим институтима. Зато је научни приступ аутора на овим страницама рада подигнут на висок професионални ниво, како у погледу јасноће института, тако и њихове систематике, анализе појединости, функционисања и њихове међусобне повезаности (стр. 45-150).

Међутим, аутор није приступио овој теми због тзв. класичних права обезбеђења потраживања, већ због нових, познатих као „неакцесорна“ права обезбеђења потраживања, нарочито због потребе увођења у наше право. Он анализира теорију и праксу ових права у упоредном праву, указујући на предности и недостатке. При томе, нарочито има у виду врсте права обезбеђења на непокретностима у немачком и швајцарском праву: хипотеку, земљишни и рентни дуг (стр. 158-170). Истовремено указује и на пример правних поредака земаља, република бивше Југославије. У анализи система неакцесорних права обезбеђења, аутор се стално осврће на потребу заштите повериоца, али и дужника, чији ће се положај због све изразитије поделе на богате и сиромашне и растући значај институционализације моћи и мимо државе, све више погоршавати.

У закључним разматрањима, аутор констатује да класична права реалног обезбеђења потраживања постају све више недовољна, а примат добијају неакцесорна, која, истини за вољу, све чешће, и у немачком праву, добијају акцесорни карактер, али не на основу закона, већ на основу уговора између дужника и повериоца. Неакцесорност се огледа у даљем располагању исправама о обезбеђењу кредита, што, по мишљењу аутора, намеће потребу нове и уједначене, малтене, универзалне законске регулативе, ради боље

заштите повериоца. Идеје уједначавања хипотекарних кредита на нивоу ЕУ, и шире, разматра се кроз институт тзв. еурохипотеке.

Права реалног обезбеђења потраживања обрађена су на скоро 200. стр. са великим бројем напомена (317), као и коришћењем углавном новије литературе. Иако су у раду обрађивани и веома нови појмови, страни тзв. класичном праву, аутор је настојао да их објасни већ постојећим појмовима и институтима, не нарушавајући основну идеју о праву, као систему логички повезаних и међусобно усклађених правних правила.

4. **Приватна својина**, Правни живот, Београд, 10/2004, стр. 134-151. Ретки су правни теоретичари, али и практичари - правни посленици уопште, који се нису упустили у расправу о бар неком од аспеката права својине. За професоре права, право својине је изазов, коме се скоро нико није успео одупрети. Аутор почиње рад навођењем примера, што је оригинално по себи, али и инспиративно да, поред излагања појма својине и његовог развоја, највише пажње посвети променама до којих је дошло под различитим утицајима. А када се аутори баве променама права својине, онда је незаобилазно питање мере ограничења својине, узимајући у обзир приватне интересе и њену функцију остваривања власникових овлашћења и јавни или општи интерес. Лазић разматра гаранције и ограничења својине у нашем праву, имајући у виду положај Србије у време када је ратификовала Протокол 1 уз Европску конвенцију о људским правима и када се налази у процесу транзиције. Имајући у виду искуство приватне својине после Другог светског рата, када је дошло до насилне експропријације, национализације и аграрне реформе, аутор потенцира потребу заштите приватне својине како на националном, тако и на међународном плану, као гаранције остваривања основних људских права (и сама својина представља једно од таквих права).

5. **Развој Србије кроз грађанскоправне институте: (својина, државина, хипотека)**, Србија 1804–2004, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2005, стр. 175-188. Учествојући на научном скупу посвећеном двестотој годишњици српске државности (1804-2004), аутор се одлучио да разматра развој Србије кроз развој грађанскоправних института. Као теоретичар грађанског права, кандидат Лазић анализира развитак права својине, државине и хипотеке, као окоснице основних својинских односа и њених деривата, које су, захваљујући доношењу Српског грађанског законика, унапредили Србију, стављајући је у ред европских земаља у то време. Познато је да је СГЗ, увођењем приватне својине, радикално раскинуо са феудалним односима и најавио развој нових, капиталистичких односа. Други светски рат

довео је до прекида тек насталих друштвених односа и окретање ка новом друштвеном систему, познатом као социјалистички, који је довео до назадовања друштвено-политичких и правних односа. Опредељење Србије за улазак у ЕУ рађа наду, тврди аутор, у поновно враћање у заједницу европског права, којој је српско право, иначе, припадало.

6. **Реформа хипотеке**, зборник „Савременото право, правната наука и Јустинијановата кодификација“, књ. 2. – Скопље, Правни факултет, 2005. стр. 254-269. Интересовање кандидата Лазића за хипотеку датира још од одбране магистарске тезе. Аутор никада није пропустио прилику да своја знања о хипотеци стално увећава, увек са идејом да је реформише. Учествујући на скупу на Правном факултету у Македонији, која је, као и Србија била неразвијена за хипотекарно право, аутор је искористио прилику да пласира своје научне замисли о реформи хипотеке. Он анализира правне норме о хипотеци садржане у законима република бивше Југославије, констатујући да су недовољне, застареле и да не погодују развоју кредитних односа, без којих није могуће замислити дањи развој привреде. Зато, у раду предлаже нова решења, нарочито у погледу ранга и реализације хипотеке. У крајњој линији, аутор предлаже реформу целокупног заложног права и то у форми јединственог закона.

7. **Заштита имовине према Европској конвенцији о људским правима - између слободе коришћења и ограничења** (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Правни живот, Београд, 10/2005, стр. 413–432. Ратификација Протокола бр. 1 Европске конвенције о људским правима и основним слободама је велики изазов за правне теоретичаре. За правне ауторе грађанскоправне провинијенције то је прилика да се поново врате тако хваљеном и, у истој мери, оспораваном појму имовине, овог пута обогаћеном и англоамеричким учењем. Поред теоријског изазова, за коауторе овога рада био је важнији практични аспект, будући да се већ данас, а тога ће бити и више, велики број грађана, за заштиту имовине обраћа Европском суду за људска права.

Заштита имовине Протоколом бр. 1. Европске конвенције о људским правима је велика цивилизацијска тековина. Наиме, дугогодишња борба да се својина, односно имовина заштити на међународном плану, коначно је окончана. Приватна имовина је добила битку у борби против угрожавања, па чак и укидања од стране државе. Такву надмоћ држава је показивала нарочито у револуционарним периодима или, тзв. транзиционим периодима, с позивом на општи или јавни интерес, који се често могао довести у питање, јер је и сам

химеричан, а постварнен у лику партија или владајуће класе. Преводећи право својине (имовине) у ранг основних људских права, стекли су се правни услови да она добије међународну заштиту. Поред тога, значајно је, и то су коаутори нарочито нагласили, да се појам имовине«изједначава» са правом својине, тако да статус најзаштићенијих права добијају и нека имовинска права, која се, по класичном схватању, не могу, на први поглед, сврстати у имовинска-својинска права. То је од посебног значаја, ако се има у виду чињеница да се тежиште права својине све више помера са ствари, као материјалних делова природе, на права која тек посредно имају ствар, као свој објекат (бројна права ауторства, права из радног односа, социјалног осигурања, права личности и сл). За коауторе, то је сигнал да је потребна озбиљна реформа правних регула у овој области и у нашем праву.

8. Хармонизација европског грађанског права и права Републике Србије, Функционисање правног система Републике Србије, зборник радова, Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2006. стр. 241-259. Окретање Републике Србије Европи и тежња уласка у ЕУ, наметнула је и потребу усклађивања нашег грађанског права са правом ЕУ. Хармонизација нашег, са правом ЕУ, постала је неопходна потреба и, отуда, и правнички изазов. Међутим, наведена тема је веома захтевна, будући да је европско грађанско право више синтагма него заокружени правни систем, због чега је потребно указати на поједине елементе који је чине. Аутор је, свестан тога, приступио анализи садржине тзв. права ЕУ, и то најпре од онога што је, неспорно заједничко, од комунитарног прав (acquis communautaire). Затим указује на остале елементе права ЕУ и, полазећи од њих, отвара могућности усклађивања одредаба појединих наших закона са изворима права ЕУ, нарочито са Европском конвенцијом о људским правима. При томе, нарочито има у виду поједина решења Закона о облигационим односима, што је разумљиво, ако се има у виду природа ових односа који су „старовековни“ колико и људска цивилизација.

9. Non-possessory Right of Pledge (Chattel Mortgage) in Civil Codification (Бездржавинска залога (хипотека на покретним стварима) у грађанској кодификацији), Розвиток цивилног законодавства Украине: материали мижднародној науково-практичној конференциј. – Киев: Киивскиј националниј универзитет, Јуриичниј факултет, 2006. стр. 172-181. Аутор рада, проф. Лазић, у раду објављеном на енглеском језику на међународном саветовању, поред бављења хипотеком, анализира и њен „савремени продукт“ – бездржавинску залогу. Аутор указује да су грађанскоправни институти, попут

својине и њене заштите, хипотеке, кредитних односа, уговорног права, накнаде штете, забране злоупотребе права итд., слика стања правне културе сваке нације, али да у модерном праву губе карактер националних института. Доношењем Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар (2003) и Закона о хипотеци (2006), у праву Србије почиње модеран развој заложног права. Аутор анализира поједина решења из закона, указујући на бројне недостатке, које треба избећи и у праву Украјине, чији се друштвени систем, такође, налази у процесу транзиције. Кандидат Лазић компарира право регистроване залогe са правом залагања покретних ствари и фидуцијарним обезбеђењем, односно хипотеком на броду и ваздухоплову. Иначе, основа идеја аутора је да укаже на предности бездржавинске залогe и њене недостатке, односно на предности ручне залогe, као облика државинске залогe.

10. Правни положај повериоца по Закону о хипотеци, Правни живот, Београд: Удружење правника Србије, 2006. бр. 10, том 2 (2006). Аутор анализира најзначајне новине у Закону о хипотеци Републике Србије и њихов значај за развој хипотекарних кредита и српског хипотекарног тржишта. Посебно указује на значај увођења: Централне евиденције хипотека (ЦЕХ), као јединствене и јавне електронске базе података хипотека, што појачава правну сигурност; могућност залагања неизграђених објеката и права располагања на земљишту. Предмет посебног интересовања у овом раду су забрањене клаузуле (*lex commissorio*, *pactum antichretium*, марцијански пакт и др.) и права хипотекарног повериоца у случају смањења вредности непокретности. Ипак, највећа пажња је посвећена двома, по аутору најзначајнијим новинама: вансудској продаји предмета хипотеке и праву дужника да задржи ранг хипотеке након исплате потраживања.

11. Развој клаузуле *rebus sic stantibus*, Двестотине година од доношења Француског грађанског законика: зборник радова. – Ниш: Правни факултет, Центар за публикације, 2006. стр. 109-119. Клаузула *rebus sic stantibus* представља прво озбиљније одступање од начела да је уговор закон за странке. Будући да је „лабављење“ уговора под утицајем околности које се нису могле предвидети у време закључења уговора, а које су такве да је уговор неправичан за једну страну, или не може остварити циљ, претило нарушавању целокупне филозофије уговора и принципа самообвезивања (и основа имовинске одговорности), правни теоретичари су се веома дуго и често бавили овим проблемом. Аутор анализира став француске правне теорије о утицају промењених околности на судбину уговора. При томе, посебну пажњу посвећује

теоријима: непредвидљивости, више силе, као и теорији заједничке намере, односно теорији о измени циља уговора и теорији правичности.

12. Грађански законик Србије и право Европске уније (коаутор Радмила Ковачевић-Куштримовић), Правни живот, Београд, 11/2007, стр. 409-428. У последњих 20-так година донето је више од 80 аката Европске заједнице који се примарно односе на подручје приватног права, као и многобројне одредбе у националним законодавствима у циљу хармонизације ових норми. Ови подаци указују на потребу стварања новог европског *ius commune* као јединственог нормативног простора. Иако бројни европски теоретичари критикују поједина решења садржана у правилима ЕУ, а има и озбиљног противљења унификацији европског правног простора, аутор сматра да је доношење Европског грађанског законика реалност XXI века. Започети процес хармонизације европског грађанског права, сигурно ће, у ближој или даљој будућности, довести до стварања услова за регулисање ове материје јединственим европским грађанским закоником, јер ће се на тај начин поспешити привредне активности и јачати моћ држава чланица трајним прожимањем интереса њихових грађана.

Међутим, унификацију европског права је далеко боље дочекати са Грађанским закоником РС, него без њега. Зато је доношење грађанског законика потреба од прворазредног националног интереса. Такође, није згорег, да се већ приликом његовог доношења прихвате нова или, савременим решењима европског права-комунитарног права, прилагоде већ постојећа. Аутори сматрају да кохезиони елемент тога процеса треба да буде Општи део,, који би садржавао опште појмове и заједничке елементе за поједине правне институте и омогућио стварање јединственог система грађанског материјалног права и јачање улоге приватног права у систему права, уопште. И процес доношења Европског грађанског законика почиње, као што је познато, утврђивањем основних начела.

13. Развој института својине у праву Србије, зборник радова са саветовања „Српско право некад и сад“, Крагујевац, Правни факултет, 2007. стр. 181-192. Аутор након протекла више од 160 година од доношења Српског грађанског законика из 1844, сагледава развој и стање института приватне својине у нашем праву, што отсликава не само развој целокупног приватног права у Србији, већ и ниво правне културе нације и степен развоја грађанског друштва.

Приватна својина је претпоставка европског пута у развоју Србије. Међутим, приватна својина са гаранцијама као у међународном праву, мора да

буде регулисана грађанским закоником. Али, његово доношење је и даље под знаком питања, због недостатка бројних претпоставки, попут: непостојања потпуне евиденције непокретности, неефикасне судске заштите људских права, недоношења закона о денационализацији и других закона. То указује да у Србији, још увек, нема основних услова за развој европских стандарда у погледу гаранције приватне својине. Ипак, ратификацијом Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима, Република Србија се приближила модерном начину заштите својине.

14. Mortgage reforms in Serbian legislation (Реформа заложног права у Републици Србији (мобиљарна хипотека и хипотека), Европски правник – Нови Сад : SCI, 2007. бр. 2 /2007, стр. 61–90. Рад је објављен двојезично, на српском и енглеском језику. У раду су упоредо анализирана решења из нашег новог законодавства и упоредног права која се односе на регистровану залогу (мобиљарна хипотека) и хипотеку. Аутор се посебно бавио вансудском продајом предмета залоге и могућношћу задржавања ранга хипотеке и коришћења за обезбеђење новог потраживања.

15. Модеран приступ праву личних службености у праву Србије, Актуелна питања грађанске кодификације: Зборник радова, Ниш: Правни факултет, 2008, стр. 165-184. У праву Србије је у току процес целовите реформе стварноправне материје. У овом раду, аутор анализира решења о праву личних службености у Нацрту Законика о својини и другим стварним правима Србије. Указује да Нацрт законика потпуно и на модеран начин, у складу са решењима из европског континенталног права, у око 50 чланова, регулише личне службености и омогућава њихову примену у бројним функцијама, а посебно код материјалног збрињавања блиских лица. Увођењем могућности конституисања плодуживања на сопственој ствари, преноса плодуживања закупом и уступањем вршења плодуживања, регулисањем начина искоришћавања послужног добра, и предвиђањем сходне примене правила о својини на настанак и заштиту плодуживаоца итд., за правни институт личне службености се може рећи да је, коначно, потпуно регулисан. Ипак, кандидат се бави и одређеним примедбама на поједина решења.

16. Успостављање система бесплатне правне помоћи у Републици Србији (коаутор Урош Здравковић), Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије: тематски зборник радова, књ. 4. – Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2008, стр. 109-130. У раду се разматрају основни принципи на којима треба да буде установљен систем бесплатне правне помоћи у

Републици Србији и анализирају могућа решења. Систем бесплатне правне помоћи је важна претпоставка правне заштите грађанима који из материјалних или других разлога нису у стању да ангажују стручну правну помоћ за добијање адекватне правне заштите. Због тога је неким грађанима отежан, или чак онемогућен, једнак приступ правди са осталим грађанима и ефикасна правна заштита. Аутор се залаже да се посебним законом установи и регулише целовит систем бесплатне правне помоћи у грађанскоправним предметима. Рад се бави спорним питањима система бесплатне правне помоћи, а посебно питањима ко треба да буде пружалац, а ко корисник бесплатне правне помоћи, као и шта она обухвата.

2. Мишљење о научном и стручном раду

Комисија је, анализирајући научне и стручне радове кандидата Лазића, уочила да је њихов опус на завидном нивоу, имајући у виду да је у питању материја која има веома дугу традицију, у којој су бројна мишљења укорењена до непроменљивости, а нарочито стога што су и друштвени односи који се њоме регулишу у великој мери исти, као и суштина људског бића. Па ипак, кандидат Мирослав Лазић непрестално трага за новинама, било да долазе због „природних“ промена у времену или да је реч о иновирању правних појмова и института, који су, с обзиром на специфичан развитак нашег друштва, били заборављени. О томе сведочи његово „живо“ интересовање за заложно право, које се у нас проучавало само као историјски правни институт (нарочито хипотека), односно плодоуживање које су студенти учили из предратних правних правила. Кандидат Лазић се не задржава само на „обнављању“ запостављених правних појмова, већ настоји и да ухвати корак са најсавременијим решењима у тој области у правним системима земаља чланица Европске Уније. О томе најречитије говори његов монографски рад о правима стварног (реалног) обезбеђења потраживања, у коме доминирају анализе права обезбеђења која настају скоро преко ноћи, у намери да омогуће „живот на кредит“. Наиме, економска криза која је, правно посматрано, последица недовољне и неуједначене регулативе на плану хипотекарног права, за аутора Лазића била је инспирација за даљим и још интезивнијим трагањем за нова и боља решења на овом плану. Кандидат Мирослав Лазић, своју окренутост према савременим правним решењима, показује и у другим радовима, нарочито онима у којима се бави имовинским домаћајем Европске

Конвенције о људским правима. Тим својим радовима, нарочито, као и читавим научним и стручним опусом у двадесетогодишњем раду на факултету, кандидат Лазић је дао значајан допринос унапређењу научне мисли у области којом се бави.

Комисија запажа да кандидат Лазић материју којом се бави излаже систематично и зналачки, не прихватајући увек већ устаљена мишљења, већ комбатирајући с њим износи своја, држећи се снаге аргумената. Зато у његовим радовима долазе до изражаја стручност, научност и идејност. Он храбро отвара проблеме у нашем правном систему, јер познаје нашу друштвену и економску структуру, што је за грађанско право од прворазредног значаја. Комисија очекује да кандидат Лазић настави да се на исти начин (специјалистички - сериозно) бави и оним правним питањима којима до сада, због изузетне ангажованости у процесу наставе, није био у прилици.

Анализе, закључивања и ставове о појединим правним питањима, кандидат Лазић износи јасним и стручним језиком. Његови радови су приступачни и правницима и лаицима, што се данас скоро изобичајило. По тим карактеристикама, кандидат Лазић припада школи класичара - цивилиста у нашем праву.

Из свега реченог произлази да кандидат Лазић представља потпуно изграђеног научног радника, због чега Комисија сматра да оправдано заслужује звање редовног професора.

IV. Ангажовање кандидата у развоју наставе и педагошки рад

Као наставник за грађанкоправну-научну област на Правном факултету у Нишу, др Мирослав Лазић је учествовао у припремању наставних програма и плана наставе на основним и дипломским академским студијама права за предмете: Увод у грађанско право и Стварно право, Облигационо право, Права личности, Средства обезбеђења као и студијске програме за предмет Стварно право на последипломским и докторским студијама. Од избора за асистента за предмет Увод у грађанско право и Стварно право 1989. године на Правном факултету у Нишу изводио је вежбе, консултације и колоквијуме, а после избора у наставничко звање, 2000. године, и све облике наставе на Правном факултету у Нишу из ових предмета и обавио велики број испита.

Др Мирослав Лазић се, дакле, већ двадесет додина бави наставним радом, још од приправничких дана, било извођењем вежби, а од избора у звање доцента и наставом. Знатно време кандидат Лазић је провео у раду са

студентима на консултацијама, помажући им у изради семинарских радова, у припремама за што боље обављање летње праксе, у припреми тестова. У оцемана које фигурирају у студентским анкетама, његов рад је увек оцењен одличним оценама. Просто, кандидат Лазић је наставник који воли свој позив и обавља га одговорно и професионално, што не пролази незапажено и што даје одговарајуће резултате у припреми студената за даље бављење судијском дужношћу, односно адвокатском професијом, који спадају у веома значајне за развој правне културе и демократског друштва, уопште. С обзиром да је у нашем друштву дошло до радикалних промена, што се одразило и на високошколски систем образовања, кандидат Лазић је настојао да прати све промене, нарочито у погледу осавремењавања метода у раду са студентима. Комисији није промакло интересовање кандидата Лазића, за припремање студената, учењем одређених вештина, за лакше и ефикасније сналажење у судској пракси, као и процесу каснијег стручног усавршавања.

У циљу што бољег обављања наставничког позива, кандадат Мирослав Лазић се стручно усавршавао на бројним курсевима и студијским боравцима од којих издвајамо боравке у иностранству (Рига, Литва, мај 2002; Варшава, Република Пољска, април, 2003; Скопље, БЈР Македонија, фебруар 2004; Солун, Грчка, ТЕМПУС пројекат „Оснивање факултета за европске студије“, јануара 2004; Ријека, Република Хрватска, април, 2005; Салзбург, Аустрија, ТЕМПУС, РОGESTEI, мај 2007; Беч, Правни факултет, Аустрија, стипендиста ÖAD, јануар 2008).

V. Допринос развоју научнонаставног подмлатка и академској и широј заједници

Комисија је сагледавајући наведене активности закључила да је кандидат др Мирослав Лазић остварио запажене резултате у домену развоја наставе и других делатности.

Кандадат Лазић је извесно време посветио и раду на последипломским и докторским студијама. На магистарским и докторским студијама на Правном факултету у Нишу био је руководилац одбране неколико семинарских и приступних радова из предмета Стварно право. У школској 2009. години изводио је наставу на првој години докторских студија за предмет Стварно право. Учествовао је у раду више комисија за полагање усмених испита на докторским студијама, као члан или испитивач. Био је ментор при изради једне

студентима на консултацијама, помажући им у изради семинарских радова, у припремама за што боље обављање летње праксе, у припреми тестова. У оцемана које фигурирају у студентским анкетама, његов рад је увек оцењен одличним оценама. Просто, кандидат Лазић је наставник који воли свој позив и обавља га одговорно и професионално, што не пролази незапажено и што даје одговарајуће резултате у припреми студената за даље бављење судијском дужношћу, односно адвокатском професијом, који спадају у веома значајне за развој правне културе и демократског друштва, уопште. С обзиром да је у нашем друштву дошло до радикалних промена, што се одразило и на високошколски систем образовања, кандидат Лазић је настојао да прати све промене, нарочито у погледу осавремењавања метода у раду са студентима. Комисији није промакло интересовање кандидата Лазића, за припремање студената, учењем одређених вештина, за лакше и ефикасније сналажење у судској пракси, као и процесу каснијег стручног усавршавања.

У циљу што бољег обављања наставничког позива, кандадат Мирослав Лазић се стручно усавршавао на бројним курсевима и студијским боравцима од којих издвајамо боравке у иностранству (Рига, Литва, мај 2002; Варшава, Република Пољска, април, 2003; Скопље, БЈР Македонија, фебруар 2004; Солун, Грчка, ТЕМПУС пројекат „Оснивање факултета за европске студије“, јануара 2004; Ријека, Република Хрватска, април, 2005; Салзбург, Аустрија, ТЕМПУС, РОGESTEI, мај 2007; Беч, Правни факултет, Аустрија, стипендиста ÖAD, јануар 2008).

V. Допринос развоју научнонаставног подмлатка и академској и широј заједници

Комисија је сагледавајући наведене активности закључила да је кандидат др Мирослав Лазић остварио запажене резултате у домену развоја наставе и других делатности.

Кандадат Лазић је извесно време посветио и раду на последипломским и докторским студијама. На магистарским и докторским студијама на Правном факултету у Нишу био је руководилац одбране неколико семинарских и приступних радова из предмета Стварно право. У школској 2009. години изводио је наставу на првој години докторских студија за предмет Стварно право. Учествовао је у раду више комисија за полагање усмених испита на докторским студијама, као члан или испитивач. Био је ментор при изради једне

магистарске тезе (« Дејство рокова у уговорним односима») и члан комисија за оцену и јавну одбрану више магистарских теза на Правном факултету у Нишу. Члан је Комисије за израду докторске дисертације на Правном факултету у Новом Саду.

Такође, био је и рецензент монографије (Љ. Мандић, Неблаговремена жалба у ванпарничном поступку, Задужбина Андрејевић, Београд, 2001).

Кандидат је био уредник или коуредник више тематских зборника (уредник монографије: Практично образовање правника, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2003; коуредник зборника „Актуелна питања грађанске кодификације“: Зборник радова, Ниш, Правни факултет, 2008; коуредник округлог стола: „Законодавни и институциони оквир независног судства у Републици Србији“ одржаног 29. маја 2009. године на Правном факултету у Нишу).

Др Мирослав Лазић учествовао је на бројним научним скуповима о унапређењу наставе и педагошкг рада на академским и високошколским установама у земљи и иностранству. Саопштења и реферате поднео је на више од 20 међународних и националних научних скупова у земљи (Правни факултет у Новом Саду, април 2005) и иностранству (Правни факултет у Скопљу, мај 2005), при чему је већина од њих после избора у звање ванредног професора.

Изводио је наставу на семинару за припремање полагања правосудног испита, у организацији Факултета и Врховног суда Србије. Као гостујући професор, изводио је наставу на основним и последипломским студијама и на Правном факултету у Новом Саду и на Правном факултету у Скопљу.

На Правном факултету у Нишу обављао је следеће функције: члан Савета Правног факултета у Нишу, председник Дисциплинске комисије за студенте., руководилац Темпус пројекта "POGESTEI" у првој години рада, председник Комисије за израду Нацрта студијског програма струковних студија и друго. Посебно је био ангажован као координатор Правне клинике приликом њеног оснивања и утемељења, чији програм се остварује већ неколико генерација.

Значајан допринос развоју наставе на Правном факултету у Нишу дао је радећи као продекан за наставу (2004-2006), члан Комисије за реформу наставног плана, председник Комисије за израду Нацрта студијског програма струковних студија, Комисије за стратегију развоја Правног факултета, члан Савета факултета, члан Одбора за квалитет и др. Такође, учествовао је на бројним пројектима од значаја за развој академске и друштвене заједнице, од којих издвајамо следеће пројекте: пројекат „Правна клиника“ (2002 – 2009)

координатор 2002 – 2005; истраживач на пројекту „Припрема за доношење јединственог грађанског законика” бр. 1347, Министарство за науку Србије (2001-2005); истраживач на пројекту „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, бр. 149043Д, 2005-2010, Министарство науке и заштите животне средине Србије; интернационални пројекат - TEMPUS: Postgraduate studies for European Integration, пројекат установљавања и реализације дипломских академских студија из области европских интеграција POGESTEI“, координатор у периоду 2004-2006; учесник на пројектима „Клинички програм обуке студената за пружање бесплатне правне помоћи“, 2006-2009, Правна клиника Правног Факултета у Нишу; истраживач на пројекту „Приватно право Војводине између два светска рата“, Матица Српска, Нови Сад, 2005 – 2010 (за период 2009 – 2010).

Мишљење Комисије о испуњености услова за избор

Комисија је прегледала и ценила све елементе који се по Закону о високом образовању и другим општим актима захтевају, посебно наставно-педагошки, научноистраживачки и стручни рад, допринос академској заједници и друштву уопште и констатује следеће:

Кандидат Лазић има:

- докторат наука из уже грађанскоправне области за коју се бира,
- позитивну оцену наставно-педагошког рада,
- два коауторска уџбеника за правну дисциплину којом се највише бави,
- научне и стручне радове у домаћим и страним часописима ранга: M42 – 1; M24 – 4; M44 – 10; M52 – 2; M48 – 1,
- саопштења на међународним и домаћим научним скуповима, конференцијама и учешћа у раду округлих столова
- уредништво у скуповима међународног и домаћег карактера,
- учешће у раду помоћних законодавних тела,
- учешће у шест пројеката од националног значаја у области фундаменталних и примењених наука,
- значајан индекс цитираности,
- допринос у подизању научног подмлатка, било као члан комисија за одбрану магистраских, односно докторских теза, било као ментор.
- остварен допринос развоју академске и шире друштвене заједнице

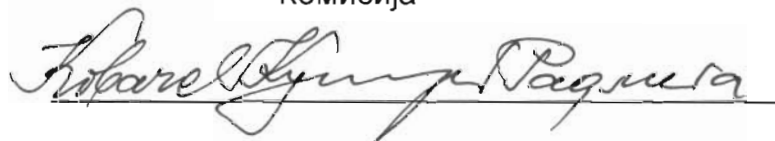
Предлог за избор

Имајући у виду све наведено, Комисија закључује да кандидат Мирослав Лазић испуњава све услове за избор у звање редовног професора за ужу грађанскоправну област, предвиђене чл. 64. ст. 9. Закона о високом образовању, чл. 118. ст. 9. Статута Универзитета у Нишу, чл. 90. ст. 6. Статута Правног факултета у Нишу и чл. 30. Правилника о условима, начину и поступку избора наставника у звања наставника Правног факултета .

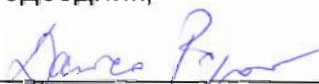
Стога, изражавајући велико задовољство, Комисија предлаже Наставно-научном изборном већу да прихвати њен извештај и утврди предлог за избор кандидата Мирослава Лазића у звање редовног професора за ужу грађанскоправну област.

У Нишу, 7. 06. 2009.

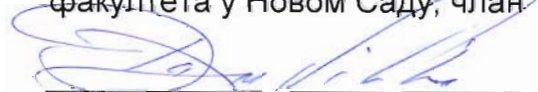
Комисија

1. др Радмила Ковачевић Куштримовић, редовни професор Правног факултета у Нишу, председник,

2. др Даница Попов, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, члан

3. др Душан Николић, редовни професор Правног факултета у Новом Саду, члан.